

“

Η δεσποινίδα Ντυφούρ προσπαθούσε να κάνει κούνια ορθή, αλλά δεν κατάφερνε να αποκτήσει ικανή φόρα. Ήταν ένα όμορφο κορίτσι, γύρω στα 18, από αυτές τις γυναίκες που ξυπνούν ξαφνικά τον πόθο σου σαν τις συναντάς στον δρόμο, και σ' αφήνουν μ' ένα αόριστο αίσθημα αναταραχής και ερεθισμένων αισθήσεων. Ήταν ψηλή, με λεπτή μέση και μεγάλους λαγόνες, με σκούρο δέρμα, πολύ μεγάλα μάτια και κατάμαυρα μαλλιά. Το φουστάνι της περιέγραφε με ακρίβεια τη σφιχτή και χυμώδη σιλουέτα της, την οποία τόνιζε ακόμα περισσότερο η κίνησή των λαγόνων της πάνω στην κούνια καθώς προσπαθούσε να φτάσει όλο και ψηλότερα. Τα χέρια της ήταν τεντωμένα πάνω από το κεφάλι της καθώς κρατούσαν το σκοινί, ώστε το στήθος της υψωνόταν σε κάθε της κίνηση. Το καπέλο της, παρασυρμένο από ένα ξαφνικό φύσημα του ανέμου, κρεμόταν ελεύθερα πίσω της, και καθώς η κούνια ανέβαινε όλο και ψηλότερα, έδειχνε τα ντελικάτα της πόδια μέχρι το ύψος του γονάτου.

Γκυ ντε Μωπασάν, «Γεύμα στην εξοχή» (1881).

Jean Renoir *Une partie de campagne* (1946)

<https://www.papdiamantis.org/works/58-narration/334-03-43-h-fonissa-1903>

Seymour Chatman, «What Novels can do that films can't (and vice versa)», *Critical Inquiry*, 7/1 (Autumn 1980), pp. 121-140.

“

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

«Η Φόνισσα. Κοινωνικόν Μυθιστόρημα».

Α΄ δημοσίευση: 1903, Α΄ έκδοση: 1912.

<https://www.papadiamantis.org/works/58-narration/334-03-43-h-fonissa-1903>

Κώστας Φέρρης, *Η Φόνισσα* 1974.

<https://www.youtube.com/watch?v=y7sGZiofgrw>

Άγγελος Κοβότσος, *Η Φόνισσα* 1991/1993

<https://archive.ert.gr/65812/> (τηλεταινία· προβλήθηκε σε 3 συνέχειες από την κρατική τηλεόραση)

Στέλλα Αρκέντη, *Η Φόνισσα. Η λογική γεννάει τέρατα* 2012

https://www.youtube.com/watch?v=RC_ARDbT-aY

Εύα Νάθενα, *Φόνισσα*, 2023.

<https://www.youtube.com/watch?v=cb8mQg7ibdM&list=PLmXEsGkAb8kzZfmBgPwMm9stlQhZT8YqD>

“

Μα η Τέχνη ΕΙΝΑΙ η τεχνική. Όταν λέμε «Τέχνη Ποιητική», μεταφράζοντας κυριολεκτικά, θα πούμε «Κατασκευαστική Τεχνική». Είναι όλοι οι κανόνες που έλεγα, το συντακτικό, η γραμματική, οι μεταφορές, οι παρηχήσεις και συνηχήσεις, και όλα αυτά τα τρυκ που δίνονται σ' έναν δημιουργό, Φυσικά, με μία διαφορά: Η Τεχνική δεν είναι ένα εγχειρίδιο κατασκευής. Ο δημιουργός πρέπει να λειτουργεί από μνήμης, όπως ένας συγγραφέας που δε χρειάζεται να καταφεύγει κάθε λίγο και λιγάκι στο Συντακτικό του Τζάρντζανου! Φυσικά, η Μεγάλη Τέχνη, είναι αυτή που υπερβαίνει τους κανόνες, και δημιουργεί καινούργιους Είναι επικίνδυνος αυτός ο πειραματισμός, αλλά όταν πετυχαίνει, έχουμε αριστουργήματα. Από τον Τζόϋς ως τον Μπέκετ, κι από τον Πικάσο ως τον Γκοντάρ.

Κώστας Φέρρης – Συνέντευξη στην Πέρσα Κουμούση, *fractalart* 2014.

Η ταινία αυτή δεν θα επιχειρήσει μια ποινική ή εγκληματολογική προσέγγιση. Θα εισχωρήσει στον τρόπο που ο Παπαδιαμάντης διείσδυσε στην ψυχή της ηρωίδας του – τρόπος, ως εκείνη τη στιγμή, πρωτοφανής λογοτεχνικά. Αυτός είναι 1ος βασικός άξονας της ταινίας.

Ο 2ος είναι το ιστορικό αποτύπωμα της εποχής γύρω στο 1900, σαν κοινωνική σφυγμομέτρηση. Η ιστορία, δηλαδή αυτό που πραγματικά συνέβαινε εκείνη την εποχή, είναι αυτό που δημιούργησε μια ηρωίδα σαν τη Φόνισσα.

Για τους δύο αυτούς άξονες, τα υλικά που δανειζόμαστε προκειμένου να βάλουμε σε μεγεθυντικό φακό αυτό το αφήγημα, είναι τρία βασικά εργαλεία: η Ιστορία, η Κοινωνιολογία και η Ψυχιατρική -και τα τρία με σημερινά δεδομένα.

Το μητρικό στοιχείο στην ταινία (αυτό που λέμε σκυτάλη της ζωής), η καταδυναστευτική συνεξάρτηση στη σχέση μάνας-κόρης, συνλειτουργεί ως αίτιο των φόνων και όσων διαδραματίζονται.

Εύα Νάθενα (Από την εφημερίδα *Η Καθημερινή*)